

C35 – BUI2

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2005-2006

18 oktober 2005

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BUITENLANDS BELEID, EUROPESE AANGELEGENHEDEN,
INTERNATIONALE SAMENWERKING EN TOERISME

INHOUD

Interpellatie van de heer Jan Loones tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de bijstelling van het standpunt van de Vlaamse Regering met betrekking tot samenwerking met Israël en Palestina	1
Interpellatie van de heer Jan Roegiers tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de bijstelling van het standpunt van de Vlaamse Regering met betrekking tot samenwerking met Israël en Palestina	1
Vraag om uitleg van de heer Johan Verstreken tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de nieuwe samenwerking tussen Vlaanderen en Israël en Palestina	1
Met redenen omklede moties	13
Vraag om uitleg van mevrouw Miet Smet tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de Vlaamse besluitvorming met betrekking tot Europese dossiers	13

Voorzitter: de heer Karim Van Overmeire

Interpellatie van de heer Jan Loones tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de bijstelling van het standpunt van de Vlaamse Regering met betrekking tot samenwerking met Israël en Palestina

Interpellatie van de heer Jan Roegiers tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de bijstelling van het standpunt van de Vlaamse Regering met betrekking tot samenwerking met Israël en Palestina

Vraag om uitleg van de heer Johan Verstreken tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de nieuwe samenwerking tussen Vlaanderen en Israël en Palestina

De voorzitter: De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones: Mijnheer de minister, ik wil deze interpellatie tot u richten vanuit een zeer opbouwende sfeer. Het gaat eigenlijk om een vraag om verduidelijking, die ik heb ingediend als interpellatie omdat ik wel dacht dat er nog een ander interpellatieverzoek op zou volgen. Via een gerichte vraagstelling – sommigen zullen het waarschijnlijk een kritische vraagstelling noemen – wil ik meer uitleg krijgen over de gewijzigde inzichten van de Vlaamse Regering.

De Vlaamse Regering heeft inderdaad haar standpunt bijgesteld over het Midden-Oosten, en dan in het bijzonder over Israël en de Palestijnse gebieden. Ik juich dit toe, omdat we in zekere zin ‘geblokkeerd’ waren door de ‘beslissing van blokkering’.

Mijnheer de minister, een aantal maanden geleden heb ik u in de plenaire vergadering kunnen ondervragen over noodhulp en hulp tout court aan de Palestijnse gebieden en over een samenwerking met de Palestijnse gebieden na het overlijden van de vroegere president Arafat. In uw antwoord van 17 november 2004 zei u dat u daar op een geblokkeerde situatie bent gestoten. U verwees toen ook naar de beslissing van de Vlaamse Regering van 7 december 2001

om geen feitelijke onderhandelingen te laten plaatsvinden, noch met Israël, noch met de Palestijnse autoriteit, zolang de conflictsituatie in de Palestijnse gebieden voortduurde. De Palestijnse gebieden waren toen dus inderdaad aangewezen op louter noodhulp.

Ondertussen is de situatie toch wel gewijzigd. Er werd over deze kwestie een voortreffelijke nota voorgelegd aan de regering, die niet langer confidentieel is en waarvan u allen ondertussen ook kennis hebt kunnen nemen. In die nota wordt zeer helder geschetst hoe die situatie is gewijzigd, wat onder meer mag blijken uit de laatste ontmoetingen tussen de Palestijnse president Abbas en de Israëlische premier Sharon. In de rand moet ik wel vermelden dat ik hierover vanmorgen enkele artikelen las in De Tijd, waaruit blijkt dat de situatie toch weer ernstig verbod zou zijn. Waarschijnlijk zullen er zich nog wel incidenten voordoen, maar hoe dan ook meen ik dat toch moet worden vastgesteld dat er een toegenomen vredeswil is, zowel van Israëlische als van Palestijnse kant, en dat er ruimte is voor een zekere ontspanning.

Mijnheer de minister, ik heb kunnen deelnemen aan een missie van parlementsleden die werd georganiseerd door het actieplatform Palestina, dus in feite door Pax Christi en Broederlijk Delen. We hebben toen als het ware aan den lijve kunnen vaststellen dat de situatie helemaal niet gesaneerd is door de ontzuiming van de Gazastrook. Er blijven twee grote dossiers over drie grote knelpunten. Een eerste knelpunt is de muur die Israël wil optrekken, ondanks de internationale veroordeling, niet alleen van de muur op zich maar ook van het op een niet-reglementaire plaats bouwen van die muur.

Er is hoe dan ook de illegale bezetting van de Westelijke Jordaanoever door Israël. Dat zal het conflict-domein van de toekomst worden. We zien ook dat het recente incident zich daar heeft afgespeeld, nabij Bethlehem, en niet meer in de Gazastrook. Dan rest nog de toch wel flagrante schending van de rechten van de Arabische bewoners van Israël zelf: ze worden op een onvoorstelbare, ingenieuze wijze gediscrimineerd. We moeten bijna het genie van de Israëlische staat bewonderen voor de manier waarop ze daarbij te werk gaan. Zo verbindt men bijvoorbeeld bepaalde voorrechten, onder andere wat het toekennen van

woningen en sociale uitkeringen betreft, aan de vraag of men zijn legerdienst wel heeft uitgeoefend, terwijl alle Arabische inwoners van Israël van die legerdienst worden vrijgesteld. Dit laat bij mij toch wel een wrang gevoel achter.

Op basis van de bevindingen van de missie en van de gewijzigde standpunten, heeft ook de Vlaamse Regering haar standpunt geactualiseerd en verduidelijkt in zes punten, die ik toch even wil aanhalen. Ten eerste handhaaft de Vlaamse Regering haar fundamentele positie in het Israëliësch-Palestijnse conflict. Daarvoor verwijst men naar rubriek 1 van de beslissing van 7 december 2001. Ik kan me hierbij in essentie aansluiten, omdat deze positie in hoge mate een aanklacht inhoudt tegen de onrechtmatigheden die daar gebeuren.

Ten tweede verwelkomt de Vlaamse Regering de vernieuwde vredesinspanningen, zowel aan Israëliësch als Palestijnse kant als vanwege de internationale gemeenschap, en de perspectieven die daardoor worden geopend voor een aantal positieve ontwikkelingen op het terrein. Hier wens ik geen enkele opmerking aan toe te voegen.

Ten derde roept de Vlaamse Regering de Europese Unie op om een actieve rol te spelen in de begeleiding van en de bemiddeling in het vredesproces in het Midden-Oosten. Dit is iets wat we inderdaad wel kunnen doen. Ik denk niet dat België, laat staan Vlaanderen, de ambitie mag hebben om Israël te beïnvloeden in zijn politiek. Zelfs de Europese Unie neemt op dat vlak niet bepaald een sterke positie in. De Spaanse ambassadeur van de Europese Unie bij Israël stelt met enig cynisme vast dat zelfs de Europese Unie niet de minste invloed heeft op wat Israël doet en dat de enige die invloed kan uitoefenen, de VS is. De rol van de Europese Unie zal dus beperkt zijn tot het beïnvloeden van de VS. Het zij zo, het feit dat de Vlaamse Regering de Europese Unie oproept om een actieve rol te spelen, past natuurlijk wel in die strategie.

Ten vierde besliste de Vlaamse Regering om de relaties van directe bilaterale samenwerking met Israël te normaliseren. Dit is een zeer prangend, zoniet het belangrijkste punt waarover we u vandaag vragen stellen, mijnheer de minister. Met de situatie en de benadering die worden geschetst in de nota in het achterhoofd, is dit toch even slikken. Ik zal u straks dan ook vragen wat u precies begrijpt onder die

‘normalisering van de relaties van directe bilaterale samenwerking’.

Ten vijfde besliste de Vlaamse Regering over te gaan tot het sluiten van een samenwerkingsakkoord met de Palestijnse Autoriteit, en machtigt ze de minister bevoegd voor Buitenlands Beleid om daartoe onderhandelingen te starten. Uiteraard wordt deze beslissing zeer hartelijk verwelkomd.

Ten zesde besliste de Vlaamse Regering om, in afwachting van het samenwerkingsakkoord onder punt 5, bilaterale projecten op ad-hocbasis te initiëren in de Palestijnse gebieden. Uiteraard kunnen we ook dit enkel aanmoedigen.

Mijnheer de minister, ik begrijp dat de Vlaamse Regering daar op een of andere manier een evenwicht tracht te bereiken, en ik kan dat alleen maar ondersteunen. Hoe dan ook kan het evenwicht echter toch niet anders dan uitgaan van een situatie waarbij de ene partij het internationaal recht en de mensenrechten schendt en de andere partij daarvan het slachtoffer is. Men kan dus niet zomaar de betrekkingen met de ene partij normaliseren om te kunnen samenwerken met de andere partij, ook als ik eigenlijk denk dat dit uw bedoeling is.

Om deze redenen wil ik u een aantal vragen voorleggen, mijnheer de minister. Er volgt nog een tweede interpellatie, dus zal ik niet in detail op alles ingaan maar me beperken tot de vragen die ik u ook al schriftelijk heb gesteld. Hoe beschrijft de minister de fundamentele positie van de Vlaamse Regering in het Israëliësch-Palestijns conflict? Het lijkt me goed dat we dat toch nog eens zeer duidelijk horen.

Mijnheer de minister, wat verstaat de Vlaamse Regering onder normalisatie van directe bilaterale samenwerking met Israël? Er zijn 2 samenwerkingsakkoorden opgesteld, waarvan er 1 geblokkeerd zou zijn in 2001, maar daarover bestaat enige twijfel. Welk soort bilaterale samenwerking beoogt u? In de eerste plaats zou het een culturele samenwerking zijn, maar nu zou het ook over innovatie, technologie en wetenschapsbeleid gaan. Dit zet natuurlijk een andere poort open. Welk soort samenwerkingsakkoord zal de Vlaamse Regering sluiten met de Palestijnse Autoriteit? Welke bilaterale akkoorden worden geïnitieerd in de Palestijnse gebieden?

Mijnheer de minister, we vernemen dat u een bezoek brengt aan de Palestijnse gebieden en aan Ramallah

in het bijzonder. Wat is de bedoeling van die reis, en wat is het programma? Wordt er naar aanleiding van dat bezoek ook een overleg gepland met Israël?

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, met enige verbazing heb ik kennis genomen van het gewijzigde standpunt van de Vlaamse Regering van eind september. Op 7 december 2001 besliste de Vlaamse Regering, zolang het conflict voortduurt, en er geen feitelijke onderhandelingen plaatsvinden of onderhandelingsresultaten worden geïmplementeerd, geen nieuwe bilaterale samenwerkingsprojecten met Israël, noch met de Palestijnse Autoriteit tot stand te brengen.

De regeringsbeslissing van eind september zegt dat de relaties van directe bilaterale samenwerking met Israël worden genormaliseerd. Voor mij betekent 'genormaliseerd' dat de redenen waarom de betrekkingen niet waren genormaliseerd, verdwenen zijn.

Ik heb geprobeerd uit de voortreffelijke nota te achterhalen waarom de Vlaamse Regering ervan overtuigd is dat er een gewijzigde situatie is. Met alle respect, ik heb geen reden gevonden. Ten eerste is er de 'Road Map' die door het diplomatieke kwartet, de Verenigde Staten, de Verenigde Naties, de Europese Unie en Rusland werd geïntroduceerd, en die uit 3 fasen bestaat. Ik beperk me tot de eerste fase. Die voorziet in de stopzetting van de Palestijnse aanslagen, de politieke hervormingen binnen de Palestijnse regering en democratische verkiezingen, de terugtrekking van Israël uit de Palestijnse gebieden en de bevrozing van de bouw van nieuwe nederzettingen.

Blijkbaar is er eenzijdig beslist om de nederzettingen in Gaza stop te zetten. Dat is een deel van de terugtrekking, maar Israël gaat wel verder met de bouw van andere nederzettingen. Er is dus absoluut geen sprake van een bevrozing.

Het terugtrekkingsplan is vermoedelijk een andere reden voor het gewijzigde standpunt. Ik citeer premier Sharon die het heeft over de eenzijdige terugtrekking: 'De herschikking van het Israëlische leger langs nieuwe veiligheidslijnen en een veranderde schikking van de nederzettingen zodat het aantal Israëlische burgers dat temidden van de Palestijnse bevolking woont, wordt gereduceerd.' Dat is het doel. De premier benadrukt dat dit plan niet inhoudt dat Israël zich zal terugtrekken tot de grenzen van 1967. Ik kan me voorstellen dat dit een mogelijkheid opent

om de directe contacten met de Palestijnse Autoriteit te hernemen, zij het dat er van een autonome Palestijnse staat geen sprake is. Sharon zegt dat de Palestijnse staat een verzameling van geïsoleerde enclaves is en dat er van een land geen sprake kan zijn.

We kunnen hopen dat de terugtrekking van Israël uit de Gazastrook meer bewegingsvrijheid voor de Palestijnen tot stand brengt. Maar ook dat lijkt niet zo. Palestijnen uit de Gazastrook hebben nog steeds de toestemming nodig van de Israëlische autoriteiten om naar Israël, Oost-Jeruzalem, de Westelijke Jordaanoever of het buitenland te reizen. Israël heeft nog steeds de militaire en administratieve macht over Gaza. Dat betekent dat Israël de controle uitoefent over het luchtruim en de kuststrook, het recht behoudt om binnen te vallen in de Gazastrook, de passage van personen en goederen regelt, migratie, handel en fiscale politiek controleert en de Palestijnen een structurele afhankelijkheid oplegt voor water en elektriciteit. Dat betekent dat Israël volgens het internationaal humanitair recht nog steeds een bezettende macht is.

Er wordt nog steeds voortgebouwd aan de muur. Op geen enkele manier is daar sprake van stopzetting. Uit krantenartikels blijkt zelfs dat er plannen bestaan om voor de Gazakust de muur in zee voort te bouwen. De bewoners van die strook zijn bijzonder arm en kunnen enkel nog leven van visvangst. Met die muur verdwijnen ook de inkomsten van de visvangst. De volgende top tussen Abbas en Sharon is op vraag van die laatste alweer uitgesteld, en er werd geen nieuwe datum vastgelegd.

Om al die redenen begrijp ik niet goed waarom de Vlaamse Regering heeft beslist de betrekkingen met Israël te normaliseren. Er is sprake van een zekere détente, maar om nu te zeggen dat de directe bilaterale contacten moeten worden genormaliseerd, is net een stap te ver. Bovendien hebben alle fracties in de subcommissie voor Wapenhandel van het Vlaams Parlement in mei een resolutie goedgekeurd. Ik betreur dat de regering het Vlaams Parlement zijn gang niet heeft laten gaan. Over die resolutie zijn wat problemen gerezen, maar we zullen die hernemen. Mijnheer de minister, ik had verwacht dat u zou gewacht hebben tot die resolutie was afgehandeld, minstens tot er overleg was geweest met de commissieleden voor u dit standpunt had ingenomen.

Mijnheer de minister, wat houdt de beslissing om de relaties van directe bilaterale samenwerking met Israël te normaliseren, precies in? Waarom werd niet

gewacht op de behandeling van de resolutie in het Vlaams Parlement om een standpunt in te nemen? In welke mate is rekening gehouden met de verzuchtingen van de subcommissie Wapenhandel die eenparig de resolutie voor de steun aan een rechtvaardige vrede in Palestina en Israël goedkeurde?

Bent u bereid uw afkeuring van het bouwen van de muur tijdens uw bezoek aan Israël eind oktober aan te kaarten? Ik heb begrepen dat u geen Israëli-sche autoriteiten zult ontmoeten. In dat geval lijkt het me nuttig dat u dit ten minste toch laat weten aan de Israëli-sche ambassadeur in België. Zijn er bij de bespreking van dit standpunt ook maatregelen afgesproken met betrekking tot de behandeling van wapenexportvergunningen naar dat gebied? Zo ja, welke maatregelen dan?

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Mijnheer de voorzitter, ik zou graag eerst inpikken op wat de heer Roegiers zonet zei over de resolutie van de subcommissie voor Wapenhandel. Het zou goed zijn als er ook feedback zou worden gegeven aan de commissie voor Buitenlandse Beleid. Deze dingen kunnen immers ook hier aan bod komen.

De heer Jan Roegiers: Dit is een heikel thema, en dat weet ook de voorzitter. De subcommissie voor Wapenhandel is nu eenmaal een subcommissie van de commissie voor Economie, waaraan de resolutie dan ook is gestuurd. Ook ik betreur dat. Intussen blijkt dat de commissie voor Economie beslist heeft ze terug te sturen naar de subcommissie voor Wapenhandel, dus het blijft een wat heikel punt.

Mevrouw Annick De Ridder: De resolutie staat niet op de agenda van de commissie voor Economie omdat er geen overeenstemming is over de inhoud. U bent daar zeer goed van op de hoogte. Onze fractie heeft beslist haar goedkeuring er niet aan te hechten, noch in de commissie voor Economie, noch eventueel in de plenaire vergadering. We steunen de resolutie niet.

De voorzitter: Collega's, we voeren hier geen debat over de werkzaamheden van een andere commissie.

De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Naar aanleiding van de hernieuwde vredesinspanningen van Israël en Pales-

tina besliste de Vlaamse Regering over te gaan tot het sluiten van een samenwerkingsakkoord met de Palestijnse Autoriteit, en tot het herstel van de relaties van directe bilaterale samenwerking met Israël.

Ik ben een tijdje geleden daar ter plaatse geweest. Het is duidelijk dat er aan beide kanten extremisten en gematigden zijn. Met veel diplomatie kunnen er veel goede dingen worden bereikt, maar dat is verre van gemakkelijk.

De Oslo-akkoorden kwamen er in 1993 door diplomatie: een geheim vredesoverleg tussen premier Rabin en Yasser Arafat. Die zorgden voor een relatieve rust in het Midden-Oosten. De Vlaamse Regering besliste toen een bescheiden inspanning te leveren om het vredesproces te steunen. Sinds 1997 werkte de Vlaamse Regering samen met de Palestijnse staat in wording en met Israël. Ik heb heel wat mooie realisaties gezien, met onder andere medisch materiaal voor ziekenhuizen, waterreservoirs in scholen, enzovoort. Er werd een heel mooi plan uitgewerkt, maar door de Intifada in het najaar van 2001 ontstond weer een spiraal van geweld. De inspanningen van de Vlaamse Regering werden daardoor onderuitgehaald en hadden verder geen nut meer. De Vlaamse Regering besliste dan ook alleen nog humanitaire hulp te leveren.

Nadat premier Sharon besliste de Gazastrook te ont-ruimen en het Israëli-sche leger uit een aantal neder-zettingen terug te trekken, werd het vredesproces weer op de sporen gezet. Nu is er de vredeswil van de Israëli's en de Palestijnen. De eerste vertrouwenwekkende maatregelen zijn toegepast. Sommigen spreken van een relatieve ontspanning, en het is inderdaad al beter dan de afgelopen jaren, maar er is nog ontzettend veel werk aan de winkel. Een uitgebreide bevraging bij Israëli's en Palestijnen in januari 2005 heeft uitgewezen dat aan beide kanten een meerderheid gewonnen is voor een definitieve vredesregeling. De wil is er dus wel.

Mijnheer de minister, wat houdt de samenwerking precies in? Gaat het om projecten? Welke dan? Wat zal er tijdens het bezoek besproken worden? Wat wordt bedoeld met 'normalisering van de directe bilaterale samenwerking'? Het gaat nu om een werkbezoek in Palestina, maar hebt u ook afspraken in Israël? Zo niet, waarom dan niet? Wat houdt de samenwerking financieel in? Zijn er budgettaire gevolgen? Werden die getoetst of wordt dit opgenomen in de reguliere kredieten?

We moedigen sowieso vrede aan, en we willen aan beide zijden vooruitgang zien. Zelfs al is er nog een hele weg af te leggen, het gaat stap voor stap de goede richting uit. De stappen die gezet worden, zijn sowieso altijd stappen in de goede richting. Vlaanderen moet vredesinitiatieven steunen. Daarbij mogen we niet meteen partij kiezen. Het is beter dingen te ondernemen langs diplomatieke weg. Ik pleit dan ook voor een evenwichtige aanpak. Alles wat daartoe kan bijdragen, is positief.

De voorzitter: De heer Van den Brande heeft het woord.

De heer Luc Van den Brande: Een vredesproces kan alleen tot resultaten leiden als de partijen gezamenlijk een weg gaan, die toelaat iets duurzaam tot stand te brengen. Niet alleen gevoelsmatig maar ook om inhoudelijke redenen hebben we heel wat vragen bij het feit dat de Palestijnen basisrechten worden ontzegd.

We hebben destijds een aantal aanvankelijk heel concrete programma's opgezet, onder meer voor watervoorziening. Ook de huidige Vlaamse Regering moet het vredesproces steunen op een zakelijke manier door contacten te onderhouden met de vredelievende partijen, ook al zijn er dan vragen te stellen omtrent wat de echte inhoud is van de uitvoering van een en ander langs Israëliëse kant. Sommigen minimaliseren dat, terwijl anderen het een belangrijke stap noemen. Het is niet gemakkelijk dat uit te maken. Uit contacten van de afgelopen weken blijkt dat er hoe dan ook een zekere wil is om tot oplossingen te komen. Om betrekkingen te normaliseren is het voor een deelstaat als wij belangrijk contacten te leggen met de twee partijen.

Er is ook een veel algemenere benadering mogelijk. Zuiver economisch en technologisch bekeken, is Israël zo niet onze eerste dan toch onze tweede partner op het vlak van technologie en ICT. Blijkens de cijfers is Israël op dat vlak veel belangrijker dan onze meest gebruikelijke handelspartners, onze buurlanden. We moeten dus selectief te werk gaan, en proberen enkele dingen op een evenwichtige wijze te doen.

Mijnheer Roegiers, het is niet juist dat de subcommissie voor Wapenhandel unaniem was over de oorspronkelijke resolutie. We moeten proberen om, hopelijk samen met de meeste fracties in dit parlement, een evenwichtige resolutie goed te keuren, die duidelijk stelt wat de vergissingen zijn en de conse-

quenties van het niet-opvolgen van internationale afspraken, bijvoorbeeld door Israël. Anderzijds kan men natuurlijk niet aan tafel zitten om te onderhandelen als ondertussen het terrorisme voortwoedt. Dat geldt voor de beide kanten, en dus ook voor een van de twee kanten.

De vraag die nu rijst, is de volgende: hebben de minister en de regering niet voorbarig gehandeld? Ik vind eigenlijk dat de regering ook moet durven en kunnen handelen op een ogenblik dat ze tot het inzicht komt dat er dingen moeten gebeuren. Ik zeg dat niet om vriendelijk te zijn tegen minister Bourgeois. Mijn uitgangspunt is het volgende: we hebben een goedgekeurde resolutie en dat is momenteel het enige houvast. We moeten wel weten dat er ondertussen toch nog wordt nagedacht om tot een eerlijke, waarachtige, evenwichtige resolutie te komen. Ik denk dat de regering terecht tracht om in het globale vredesproces een bijdrage te leveren, eventueel door contacten te leggen.

Een tweede punt waarover ik het wil hebben, is van een heel andere aard, mijnheer de voorzitter: ik denk dat deze kwestie opnieuw de problematiek van de werkverdeling tussen de commissies blootlegt. Ik wil nadrukkelijk en uitdrukkelijk naar voren brengen dat we in consensus de beslissing hebben genomen om een subcommissie voor Wapenhandel tot stand te brengen. We moesten dat wel doen, omdat de bevoegdheid met betrekking tot de licenties werd overgeheveld naar de gewesten. De bedoeling van die subcommissie was en is om de verslagen en de beslissingen van de regering te evalueren, zowel wat concrete dossiers betreft als wat de meer globale verslagen betreft. De subcommissie moet ook aanwijzingen geven, de richting aangeven die de regering in de toekomst het best uitgaat met betrekking tot het geven van licenties.

Een tweede opdracht die de subcommissie moet vervullen, en die naar mijn gevoel vanzelfsprekend is, bestaat uit het nadenken over bijvoorbeeld een ontwerp van decreet of een voorstel van decreet met betrekking tot de eigen regelgeving op het vlak van het afleveren van wapenlicenties. Het kan echter voor onze fractie niet langer dat, als in een of andere tekst van een resolutie staat dat er zorg moet zijn voor het aspect van de wapenhandel, dit het argument of het criterium zou zijn om het dossier of de zaak naar de betrokken subcommissie te verwijzen. Ik wil daarover geen polemiek, maar ook geen onduidelijkheid. Die houding heeft niets te maken met de – overigens

uitstekende – wijze waarop de heer Roegiers die subcommissie voorziet. Zoals het nu gaat, werkt het niet.

Mijnheer de voorzitter, ik denk dus dat we het niet alleen opnieuw met elkaar eens moeten worden over hoe we daarmee omgaan, maar dat de commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden de moedercommissie is met betrekking tot die aspecten die te maken hebben met de Europese en de internationale politiek. Daartoe behoort heel zeker ook heel het gegeven van vredesprocessen, of het nu gaat over het Israëliësch-Palestijns conflict of over een ander. Ik denk dat het niet alleen fatsoenlijk is maar dat het ook noodzakelijk is om de globale expertise te verdiepen, om de globale benadering te verbeteren en om de nodige politieke inzichten en standpunten naar voren te brengen, wat deze commissie ook doet. En ik zeg niet dat we vinden dat deze commissie dat moet doen omdat we lid zijn van deze commissie. Er zat, zoals gezegd, ook een logica achter de beslissing om de subcommissie te hechten aan de commissie Economie en Werkgelegenheid. Heel die licentieaangelegenheid is namelijk ook een economische aangelegenheid, die natuurlijk ook een ethische dimensie heeft.

De resolutie heeft haar eigen weg gekend en wordt behandeld in de subcommissie. Er is ook het goede democratische principe dat datgene wat de hoofdzaak uitmaakt, ook moet worden behandeld in de commissie die zich met de hoofdzaken bezighoudt. Datgene wat daar ergens op een ander punt mee te maken heeft, in dit geval de bezorgdheid om voorzichtig te zijn met betrekking tot wapenlicenties die afgeleverd worden aan Israël in casu, moet natuurlijk ook aan bod komen, maar we mogen paard en kar niet van plaats veranderen. We mogen dus de primordialiteit van de globale Europese en buitenlandse politiek niet helemaal wegdraineren naar een subcommissie die daartoe niet geroepen was en niet geroepen is.

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Mevrouw Annick De Ridder: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, u hebt het misschien al gemerkt: ik heb inderdaad een beetje een probleem met de teneur van de interpellaties van de twee collega's. Er wordt een heel gevoelig probleem aangehaald, heel terecht ook, een probleem dat eigenlijk een moeilijke evenwichtsoefening zou moeten zijn. Ik kan me echter niet ontdoen van de indruk dat dat

evenwicht toch niet echt wordt bereikt, zeker niet in de resolutie die voorgelegd heeft.

Op de eerste plaats stel ik me de vraag of we ons überhaupt wel geroepen moeten voelen op dit niveau om hierover een uitspraak te doen. Dan sluit ik me aan bij de heer Van den Brande, die zich inderdaad terecht de vraag stelt waarom alles met het woord 'wapen' in de facto naar de subcommissie voor Wapenhandel moet worden verwezen.

Een meer structureel probleem heb ik met de inhoud van de interpellaties, vooral dan met die van de heer Roegiers. Misschien is een korte schets van de geschiedenis toch wel gepast: er is inderdaad een behandeling geweest in de subcommissie voor Wapenhandel, waarbij inderdaad in die subcommissie een goedkeuring is verleend. Nadien werd hierover vergaderd door de VLD-fractie, waarbij is beslist dat er geen goedkeuring kon worden verleend aan de voorliggende resolutie, omdat die niet evenwichtig was. Daarop hebben we beslist dat het niet tot een verdeelde stemming in de commissie Economie mocht komen, dus hebben we gepolst bij de collega's van de meerderheid of eventueel nieuwe onderhandelingen en een nieuwe verwijzing naar de subcommissie voor Wapenhandel mogelijk waren. De collega's hebben daar bevestigend op geantwoord, en thans zijn we bezig met het opstellen van een meer evenwichtige tekst, gedragen door alle fracties, die volgende woensdag zal worden behandeld op een meerderheidsoverleg.

Ik vind het dan ook niet correct dat er nu wordt gespeeld met de goedgekeurde resolutie, dat daaruit wordt geciteerd en dat er bovendien nog zou worden gesuggereerd dat die – unaniem – door iedereen wordt gesteund. Ik zeg u nogmaals heel formeel dat de VLD deze resolutie, die nog moet worden goedgekeurd in de commissie Economie, in deze toestand niet zal goedkeuren. (*Opmerkingen van de heer Jan Loones*)

Mijnheer Loones, ik viseer u niet. Ik heb heel duidelijk verwezen naar de inhoud van de interpellatie van de heer Roegiers. Driekwart van de schriftelijke versie van zijn interpellatie gaat over de resolutie zoals ze werd goedgekeurd in de subcommissie. Ik vind dat dan ook niet fair. Men moet a of b zeggen, maar niet tegelijkertijd warm en koud blazen. Men moet niet ten aanzien van collega's en coalitiepartners zeggen dat men daarover opnieuw een meerderheidsoverleg zal voeren, om dan anderzijds in een andere commis-

sie de minister te laten verstaan dat er unanimititeit zou zijn, maar dat terzijde.

Ik vat even kort samen: ik weet niet of we op dit niveau veel zinnigs of evenwichtigs kunnen brengen, al hoop ik van wel want het is natuurlijk belangrijk dat we aan Europa of aan welk niveau dan ook een signaal kunnen geven met de meerderheid. Dat zou natuurlijk het meest gepast zijn, maar het moet dan wel gaan om een evenwichtige tekst, waarin niet enerzijds wordt verwezen naar de problematiek van de mensenrechtenschendingen, de muur, de illegale bezetting door Israël van de Westelijke Jordaanoever om anderzijds met geen woord te reppen over de terugtrekking uit de Gazastrook of over bijvoorbeeld het artikel in De Tijd dat hier vandaag reeds werd aangehaald over de aanslagen die nu plaatsvinden. Dat artikel houdt toch wel slecht nieuws in, want daaruit blijkt dat de recente aanslagen werden opgeëist door de Al-Aqsa-brigades, die toch wel zeer nauwe, onbetwistbare banden hebben met Fatah en Hamas. Dat is dus het hele verhaal, het volledige verhaal verteld vanuit twee standpunten.

We hebben nu de tekst van de Vlaamse Regering gekregen, die op zich ook wel een evenwichtige tekst is, zeker in zijn beschikkend gedeelte. Het is dan ook jammer te moeten vaststellen dat daarin enerzijds wordt toegejuicht dat er een samenwerkingsakkoord met de Palestijnse Autoriteit wordt nagestreefd en dat er bilaterale projecten op ad-hocbasis worden opgestart in de Palestijnse gebieden, maar dat men er anderzijds ook kan lezen dat de samenwerking met Israël wordt genormaliseerd, want daarbij moet ik toch eens slikken. Op die manier is het evenwicht natuurlijk ver zoek. Dat is ook de reden waarom we vol blijde verwachting uitkijken naar het meerderheidsoverleg van woensdag, in de hoop daar met de meerderheid tot een meer evenwichtig standpunt te kunnen komen.

Dan wil ik nog een laatste punt aansnijden voor ik afsluit, mijnheer de voorzitter. Er zijn voor de VLD ook structurele problemen op het gebied van de behandeling van de wapenexportvergunningen in de subcommissie, want het is natuurlijk belangrijk dat alle licenties zullen worden behandeld in bijvoorbeeld de zesmaandelijks rapportage. Wanneer men die licenties opsplijt en verwijst naar bijvoorbeeld nog een afzonderlijke rapportage of een extra behandeling voor bijvoorbeeld licenties richting bezette gebieden of Israël, dan weet men natuurlijk niet waar dat eindigt en is men op den duur aparte commis-

siezittingen aan het organiseren over Nepal, Nigeria, enzovoort. Ik vind dat dus een zeer gevaarlijke tendens, een zeer gevaarlijke teneur, die ook niet wordt gedragen of gesteund door onze minister, mevrouw Moerman. Minister Moerman zegt – terecht – dat al die licenties met alle nodige aandacht zullen worden behandeld in de zesmaandelijks rapportage. Ik haal dat even aan omdat hier rechtstreeks naar wordt verwezen in een van de interpellaties, dat moest me dus even van het hart.

Ik benadruk nogmaals dat ik hoop dat we in een goede verstandhouding nog tot een evenwichtige tekst kunnen komen. Dat is alleszins de bedoeling van het meerderheidsoverleg dat woensdag zal plaatsvinden.

De voorzitter: De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux: Sjalom, collega's, sjalom. Vooraleer tot de kern van de interpellatie zelf te komen, wil ik toch even mijn verontwaardiging uitdrukken over de gang van zaken. De resolutie in kwestie werd in de subcommissie voor Wapenhandel unaniem goedgekeurd, na amendementen van de meerderheid om ze evenwichtiger te maken. Dat ze unaniem werd goedgekeurd, valt ons niet te verwijten, want we mochten er zelfs niet over stemmen. De resolutie was dus door iedereen goedgekeurd, maar de parlementsleden van de VLD veranderden achteraf van mening. Dat recht hebben ze, maar misschien kunnen ze beter bij voorbaat volwaardige parlementsleden naar de subcommissie voor Wapenhandel sturen in plaats van achteraf te zeggen dat ze eigenlijk niet goed wisten wat ze hadden goedgekeurd. Ik vind het trouwens ongehoord dat dit parlement niet kan weerstaan aan de druk van een buitenlandse ambassade, want daar komt het eigenlijk op neer. Vanwege de brief van de Israëlische ambassadeur over deze resolutie, die ik ook in handen heb gekregen, is het Vlaams Parlement dus niet in staat om op een onafhankelijke manier zijn werkzaamheden te vervullen. Ik vind dat ongehoord.

Dan kom ik nu tot de kern van de zaak. In 2001 werd er effectief beslist om zowel de samenwerking met Israël als met Palestina op te schorten zolang het conflict aan de gang was. Ik herinner me trouwens dat er op dat ogenblik een aantal concrete voorstellen uitgingen van het parlement om steun te verlenen, vooral dan voor de heropbouw van Palestina, die toen op 'pauze' werden gezet en dus niet konden doorgaan.

Ondertussen heeft men blijkbaar beslist om die samenwerking opnieuw op te starten. Op zich heb ik daar geen problemen mee, zolang die samenwerking echt gefocust is – zoals ook de heer Van den Brande zei – op het bevorderen van de vrede in de regio. Er zijn heel wat vredesgezinde krachten in de regio: burgerinitiatieven, vredesorganisaties, zowel in Israël als in Palestina, die naar verzoening streven, die heel weinig middelen hebben en heel weinig steun krijgen, maar die wel daadwerkelijk in de samenleving aanwezig zijn. Deze organisaties verdienen niet alleen alle steun en onderbouwing van ons, ze hebben dat ook heel hard nodig. Dus als we beslissen om steun te verlenen aan samenwerkingsinitiatieven, dan heb ik daar geen enkel probleem mee, of het nu gaat om Israëlische dan wel Palestijnse initiatieven.

Waar ik echter zeker niet mee akkoord zou kunnen gaan, is dat er op enige wijze officieel vanuit Vlaanderen steun zou worden verleend die ook maar ergens enigszins een legitimatie geeft aan ofwel de terreuraanslagen ofwel het officiële beleid van Israël. Israël schendt namelijk nog altijd in grote en flagrante mate het internationaal recht. Als een ander land op die manier zou handelen, dan zou het al lang aangevallen geweest zijn door een internationale coalitie, maar ik pleit er helemaal niet voor dat dit met Israël zou gebeuren, integendeel.

De voorzitter: De heer Van den Brande heeft het woord.

De heer Luc Van den Brande: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Glorieux, ik wil een heel praktisch voorbeeld geven: de technologieovereenkomst die we met Israël hebben afgesloten. Dat akkoord kwam er niet louter om economische, opportune redenen. We kunnen toch nadenken, niet over een eenzijdige politieke ondersteuning, maar wel over het zoeken naar hoe we uitvoering kunnen geven aan deze overeenkomst. De bilaterale afspraken tussen Vlaanderen en de Russische federatie krijgen op dit moment uitvoering, maar de vraag wordt gesteld of de Russische Federatie een democratie is. We moeten manieren vinden om processen te ondersteunen die dat verdienen.

De heer Eloi Glorieux: Als er grote financiële belangen spelen, dan gaan we soepeler met bepaalde landen om. Op dit moment staan sommigen te springen om relaties aan te knopen met China. Toch stel ik me vragen bij het democratische gehalte van dit regime. Indien een ander land hetzelfde op zijn kerfstok zou hebben als Israël inzake overtredingen van interna-

tionaal recht, inzake het naast zich neerleggen van VN-resoluties, inzake illegale nucleaire wapenprogramma's, dan was dat land al lang in de ban geslagen van de internationale gemeenschap, als het al niet een invasie had moeten ondergaan.

De situatie tussen Israël en Palestina is inderdaad veranderd, ze verandert al 40 jaar. Vandaag is er nog steeds geen peis en vree. De illegale bezetting van Palestijnse gebieden blijft voortbestaan. Het Israëlische beleid inzake de muur blijft ongewijzigd. We moeten dat openlijk veroordelen, net als elk geweld van Palestijnse terreurorganisaties.

Mijnheer de minister, wat is de beweegreden om nu plots het beleid te veranderen en opnieuw aan te knopen met samenwerkingsakkoorden? Zitten er concrete projecten in de pipeline, en zo ja, welke? Heeft een en ander te maken met uw nakend bezoek?

De voorzitter: De subcommissie voor Wapenhandel mag geen parallelle commissie voor Buitenlandse Aangelegenheden worden. De vorige weken ging het wat beter in Israël, maar nu weer wat slechter. In 1982 stond het Israëlische leger voor Beiroet. Toen moest de PLO onder internationale bescherming Beiroet verlaten en uitwijken naar Tunis. Sindsdien is er veel veranderd. Israël heeft zich teruggetrokken uit Libanon en nu ook uit de Gazastrook, maar heeft het daar bijkomende veiligheid voor in de plaats gekregen? De problemen blijven groot, maar op het terrein is er een evolutie aan de gang.

Wie kon zich 10 jaar geleden voorstellen dat er een Palestijnse Autoriteit zou bestaan die door Israël als gesprekspartner wordt beschouwd? Die besprekingen gebeuren met vallen en opstaan. Daarin is een positieve evolutie te merken. Hoe kan Vlaanderen op de beste manier bijdragen aan die positieve evolutie? Hoe kunnen we Israël ertoe aanzetten om zijn verplichtingen na te komen en zich correct op te stellen tegenover de Palestijnse bevolking? Hoe kunnen we aan de Palestijnen duidelijk maken dat het terrorisme koste wat het kost moet worden bestreden? Hoe kunnen we de Palestijnen ondersteunen om tot een degelijk bestuur en tot economische ontwikkeling te komen zodat de leefomstandigheden van de Palestijnse bevolking verbeteren?

We kijken met belangstelling uit naar de parlementsverkiezingen van januari, waar duidelijk zal worden welke ideeën bij de Palestijnse bevolking leven. Misschien komt na die verkiezingen het vredesproces in

een nog moeilijker situatie terecht. Als de Vlaamse Regering denkt dat het ogenblik gekomen is om de koers bij te stellen en actiever met beide partijen samen te werken, dan kunnen we dat toejuichen. Mijnheer de minister, hoe schat u die situatie in en wat kunnen we concreet verwachten?

Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: De eerste vraag van dit debat gaat over het fundamentele standpunt van de Vlaamse Regering in het Palestijns-Israëliësch conflict. Dat standpunt getuigt van continuïteit met de vorige regeerperiode en past in de internationale benadering van dat conflict. We passen hiermee ook binnen de beleidslijnen van de EU. De EU heeft opgeroepen om een actievere rol te spelen, om de internationale vredesgesprekken waar mogelijk te stimuleren. Die multilaterale benadering is ook die van de UNO, van de Veiligheidsraad, van de talloze resoluties, waarvan de resoluties 242-1967 en 338-1973 de belangrijkste zijn. Het is ook de benadering van het internationaal recht.

Het standpunt van de Vlaamse Regering is het volgende: 'De Vlaamse Regering veroordeelt alle gebruik van terrorisme en militaire repressie door de betrokken partijen, onderstreept het recht van de staat Israël om binnen veilige en erkende grenzen in vrede en zonder dreigingen van buitenaf te leven, en bepleit de oprichting van een onafhankelijke Palestijnse staat door middel van onderhandelingen en op grond van een reeks resoluties van de UNO.' Dit fundamentele standpunt heeft de Vlaamse Regering ingenomen in 2001 en het werd op 30 september 2005 herhaald en gehandhaafd door de huidige Vlaamse Regering. Het getuigt van een evenwichtige benadering en van de veroordeling van wat moet worden veroordeeld.

Normalisering van de directe bilaterale samenwerking met Israël, betekent dat we terugkeren naar de situatie van voor 7 september 2001. Toen besliste de Vlaamse Regering om de betrekkingen met beide landen op te schorten, gelet op het vastlopen van het vredesproces. Die betrekkingen zullen niet worden hernomen zolang de toestand ongewijzigd blijft, zolang er geen stappen worden gezet naar meer vrede.

De beslissing die nu werd genomen stemt volledig overeen met de motieven die toen in aanmerking werden genomen om tot een opschorting te komen.

Die beslissing opent ook perspectieven en levert een bescheiden bijdrage aan de vredesonderhandelingen.

Midden in de vorige intifada besliste de vorige Vlaamse Regering om geen nieuwe initiatieven van bilaterale samenwerking te starten, noch met Israël, noch met de Palestijnse autoriteiten. In de praktijk betekent dit dat de bestaande samenwerking kon doorlopen, maar dat geen nieuwe initiatieven werden ondernomen. Het ging niet om een echte bevrozing van de bilaterale samenwerking, maar er was een duidelijke verstrakking van de Vlaamse opstelling, alsook een signaal aan beide partijen.

Er was in 2000 een Vlaams-Israëliësch akkoord voor samenwerking inzake onderzoek en ontwikkeling in de industrie. Dat akkoord was ondertekend maar werd nooit uitgevoerd. Er is ook een oud cultureel akkoord dat dateert uit de unitaire periode. Daarvan liep het programma af in 1997. Verder is er geen werkprogramma gerealiseerd. Die contacten zijn niet opgegeven, maar zijn de facto bevroren.

De normalisering van de bilaterale samenwerking waartoe de Vlaamse Regering heeft beslist, is ingegeven door de gewijzigde houding op het terrein. Daar heerst een relatieve rust. Dit is ook een relatieve uitspraak. Op elk moment waarop we dit bespreken, kan er weer een acute crisis uitbreken. We wisten een paar maanden geleden dat de Palestijnse Autoriteit en Israël besprekingen voerden. Uitgerekend op dit punt is nu een stap teruggezet. We blijven er echter bij dat er wederzijds vertrouwenwekkende maatregelen werden genomen, en dat die kansen moeten krijgen.

We kunnen zeggen dat er een objectieve verbetering van de toestand is. Er is een wil om te onderhandelen om de situatie te verbeteren, ook al lijkt dat vanuit onze stoel niet altijd zo. Die beslissing betekent ook dat de implementatie van het akkoord inzake samenwerking op het vlak van onderzoek en ontwikkeling in de industrie van start kan gaan, en dat er een nieuw werkprogramma kan worden gesloten ter uitvoering van het cultureel akkoord. Elk ander nieuw initiatief van directe bilaterale samenwerking met Israël is mogelijk, net zoals met alle andere landen waarmee Vlaanderen bilaterale relaties onderhoudt.

De grondgedachte is dat de situatie is gewijzigd. Abbas en Sharon praten met elkaar. Er zijn vertrouwenwekkende maatregelen. Net zoals Europa zijn we van oordeel dat, als we wachten tot het laatste schot

is gelost, we niets moeten doen. Wij denken juist dat de opportuniteit zich voordoet om een, zij het bescheiden, bijdrage te leveren.

U vroeg welk soort samenwerkingsakkoord de regering zal sluiten met de Palestijnse Autoriteit. De nu genomen beslissing opent perspectieven. We hebben tot nu toe geen bilaterale samenwerking met de Palestijnse Autoriteit. We werken alleen samen in multilaterale organisaties, en hebben ons sinds 2001 en tot nog toe beperkt tot noodhulp aan de Palestijnse gebieden. Het is de bedoeling nu voor het eerst sinds we in Vlaanderen beschikken over een bevoegdheid inzake het buitenlands beleid, tot een bilateraal samenwerkingsakkoord Vlaanderen-Palestina te komen. Uiteraard moeten we daarvoor met z'n tweeën zijn, en moet dus de Palestijnse Autoriteit ertoe bereid zijn. Er zijn echter voldoende aanwijzingen dat dat het geval is.

Er zijn diverse vormen van samenwerkingsakkoord denkbaar, met een variatie inzake de juridische betekenis. Het kan gaan van een traditioneel memorandum of understanding over een akkoord tussen de beide regeringen, tot en met een samenwerkingsverdrag. Dat laatste moet door de beide parlementen worden geratificeerd, en het vormt de meest verregaande vorm van internationale verbintenis.

Diverse landen hebben met de Palestijnse Autoriteit samenwerkingsakkoorden gesloten. De regering van Canada tekende op 27 februari 1999 een vrijhandelsakkoord met de Palestijnse Autoriteit. Ook de republiek Zuid-Afrika heeft met Palestina diverse samenwerkingsakkoorden getekend.

Volgens artikel 79 van de Palestijnse voorlopige grondwet, die dateert van 2003, beschikt de Palestijnse Autoriteit over internationaal verdragsrecht. Ook het sluiten van een verdrag met de Palestijnse Autoriteit behoort dus tot de mogelijkheden. Voor welke variant uiteindelijk zal worden gekozen, zal afhangen van de uitkomst van het gesprek met de Palestijnen, dat overigens nog moet beginnen.

Gelet op de juridische positie sui generis van de Palestijnse gebieden, lijkt het me nuttig de bilaterale onderhandelingen over het sluiten van een samenwerkingsakkoord juridisch goed voor te bereiden en te documenteren. Bij de bepaling van onze politieke voorkeur voor een of andere vorm van samenwerkingsakkoord zal ook het advies van onze juridische dienst ernstig in overweging worden genomen.

Voor wat betreft het soort bilaterale projecten, waarnaar ook de heer Verstreken vroeg, loop ik liever niet vooruit op de inhoud van het samenwerkingsakkoord. Het samenwerkingsakkoord zelf zal de krijtlijnen uittekenen waarbinnen kan worden samengewerkt. Uiteraard betekent een akkoord dat de twee partijen zeggen wat ze willen. Het is precies daarover dat we met de Palestijnse Autoriteit moeten praten.

Ik moet daarvoor ook kijken naar mijn collega's. Elke minister is voor wat betreft zijn domein bevoegd voor het buitenlands beleid. Ik zal dus moeten nagaan welke mogelijkheden er zijn en op welke terreinen de wil bestaat om invulling te geven aan een akkoord. Een akkoord dat inhoudelijk niet wordt ingevuld door de andere ministers, heeft weinig zin. We kunnen een raamakkoord sluiten, en dan hebben we iets principiëls gedaan, maar dan geven we er geen inhoud aan. Dat moeten we vermijden. Ik krijg geregeld zulke vragen van ambassadeurs, maar mijn antwoord is telkens dat het beter is zulks niet te doen als we het ook niet inhoudelijk kunnen invullen. Een hele lijst van raamakkoorden, maar zonder enige politieke inhoud, lijkt me niet echt zinvol.

Zolang het samenwerkingsakkoord niet van kracht is, zal ik er de voorkeur blijven aan geven in de Palestijnse gebieden samenwerkingsprojecten te steunen van multilaterale organisaties en van humanitaire en niet-gouvernementele organisaties. Het is evident dat we niet zullen wachten tot er een akkoord is om te hernemen wat bevroren was.

Wat is nu de bedoeling van mijn bezoek, meer bepaald aan Ramallah? De aanleiding tot het bezoek is de organisatie van een Vlaamse filmweek in het Al Kasabatheater van Ramallah van 24 tot 28 oktober.

Ik zal de officiële opening bijwonen op maandagavond 24 oktober. Die Vlaamse filmweek is geen eigen initiatief. Het theater in Ramallah had aanvankelijk contact opgenomen met het Belgische consulaat-generaal in Jeruzalem met het voorstel om een Belgische filmweek te organiseren. Aangezien het cultureel beleid een exclusieve gemeenschapsmaterie is, heeft het consulaat-generaal dit voorstel bezorgd aan de Vlaamse en de Franse Gemeenschap. In de gesprekken die daarop volgden, werd overeenstemming bereikt tussen het Al-Kasabatheater, de Vlaamse administratie Media en de Vlaamse administratie Buitenlands Beleid om een Vlaamse filmweek te organiseren. Zowel de minister van Cultuur

als ik hebben dat initiatief gesteund. Het tijdstip van de filmweek werd eigenlijk al maanden geleden, nog voor de zomer, vastgelegd door het theater zelf.

Gelet op de beslissing van de Vlaamse Regering van 30 september, wilde ik van deze gelegenheid gebruik maken om, behalve in Palestina, ook in Israël contacten te leggen. De periode is voor de Israëlische gesprekspartners echter totaal ongeschikt. Het ministerie van Buitenlandse Zaken is daar gesloten van 13 oktober, Yom Kippur, tot en met 25 oktober, Sukkoth. Er is dan geen officieel contact mogelijk. Officieel contact zal er wel zijn in Palestina, naar ik aanneem met de Buitenlandminister en wellicht ook met een andere minister. Vermits ik dus op 24 en 25 oktober in Israël geen enkel officieel contact zal kunnen leggen, zal ik uitsluitend een bezoek brengen aan de Palestijnse gebieden. Het bilateraal bezoek dat ik ook aan Israël wou brengen, zal op een later tijdstip plaatsvinden.

De standpunten die door de internationale gemeenschap, door het Internationaal Gerechtshof in Den Haag en door de Europese Unie ingenomen zijn, zal ook ik innemen, ook ten aanzien van de Israëlische regering. Dat is geheel in overeenstemming met de geest van de beslissing en de houding van de Vlaamse Regering. Aangezien ik tijdens de geplande reis in oktober geen officiële contacten zal hebben, zal het gesprek over de muur en over andere aangelegenheden pas later kunnen plaatsvinden.

Vanzelfsprekend zal verslag worden uitgebracht van het korte bezoek aan de Palestijnse gebieden. Ik rapporteer normaal gezien aan de regering, maar indien u dat wenst, kan ik ook hier verslag uitbrengen over de contacten die we daar gelegd zullen hebben, te meer daar ik aanneem dat de eerste aanzet zal worden gegeven om uit te maken welke richting een samenwerking met de Palestijnse Autoriteit kan uitgaan. Dat moet intussen aan beide kanten wat voorbereid zijn, zodat we al een eerste indicatie zullen krijgen, evenwel zonder dat ik al zal terugkeren met een uitgewerkt akkoord.

We moeten bescheiden zijn. We zijn een heel kleine speler in het internationale concert, maar ook kleine spelers kunnen soms zaken in beweging brengen. Dit kan een gelegenheid zijn om steun te geven aan wederzijds vredesbevorderende initiatieven en culturele contacten, want ook op cultureel vlak zijn er gezamenlijke initiatieven van Israëli's en Palestijnen. Er is een bevraging gebeurd, waaruit blijkt dat het

overgrote deel van de bevolking vrede en wederzijdse samenwerking wil en te vinden is voor vredesbevorderende initiatieven. We moeten daar in de mate van het mogelijke ons steentje toe bedragen.

Collega's, ik verzoek u de overige vragen te richten tot minister Moerman. Blijkbaar is er hier intern een discussie over de genoemde resolutie. Ik heb u al gezegd in welke context de Vlaamse Regering haar beslissing heeft genomen. Dit is een heel evenwichtige benadering, maar die meteen ook als bedoeling heeft iets te ondernemen, zoals de heer Van den Brande suggereerde. We kunnen in dezen immers inderdaad niet wachten tot het laatste schot gevallen is om initiatieven te nemen. Misschien – en hopelijk – zouden we dan niet te eeuwigen dage moeten wachten, maar wel heel lang.

Als we nu voor het eerst kunnen komen tot een bilaterale samenwerking met de Palestijnse Autoriteit, en tot een evenwichtige beslissing, die gelet op de beslissing van 2001 en de huidige politieke meerderheid de enige mogelijke is, dan moeten we dat durven doen. Ik hoop dat we over enkele maanden niet opnieuw in een situatie zitten zoals in 2001. We hebben dat niet in de hand, maar onze beslissing kan een klein steentje zijn dat ertoe bijdraagt dat te vermijden.

De voorzitter: De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones: Mijnheer de minister, ik neem met genoegen kennis van uw antwoord. Yom Kippur is volgens mij op dit moment een meevaller, want het is een statement op zich dat de Vlaamse minister van Buitenlands Beleid Ramallah bezoekt. Het heeft hoe dan ook een waarde. Ik ben ook niet ontevreden dat er niet onmiddellijk een aanvang wordt genomen met de bilaterale contacten met Israël. We kunnen immers niet zomaar zeggen, zoals de voormalige minister-president deed, dat dit onze belangrijkste partner zou kunnen zijn op gebied van technologie en ICT en dat we er dus maar meteen mee moeten beginnen.

Dit is uiteraard een karikatuur van zijn woorden, maar dit mag hoe dan ook niet de bedoeling zijn terwijl de bilaterale contacten met de Palestijnse gebieden over een filmfestival en culturele samenwerking gaan. Ik heb er ook vertrouwen in dat dit niet de bedoeling is.

U grijpt terug naar het aanvankelijke standpunt van de Vlaamse Regering. Dat kan niet zonder gevolgen

blijven. Ik herhaal ze zoals u ze zelf hebt weergegeven: Israël heeft recht op zijn eigen beveiliging en grenzen. Dat is echter iets heel anders dan wat er zich op dit ogenblik afspeelt. De grenzen, als die er al zijn – en ik neem aan dat ze er zijn – ziet u op deze kaart van Israël (*spreker toont een kaart*) als een groene lijn, de muur als een rode lijn. Ter plaatse is te zien wat dat aan onheil meebrengt. Dorpen zijn uit elkaar gescheurd. Boeren worden weggehouden van hun land. Vruchtbare kernen worden afgesloten ten voordele van Israël. Dat alles gebeurt met overtreding van de internationale regels. Dat is niet de beveiliging die bedoeld werd in de beslissing van de Vlaamse Regering.

Uiteraard moet het terrorisme verworpen worden, maar als Gaza ontruimd wordt, dan kunnen we er niet onderuit dat de conflicten zullen verschuiven naar de Westbank naarmate ook daar bijkomende nederzettingen illegaal worden ingeplant en met elkaar worden verbonden met wegen waarvan de Palestijnen, al zijn ze op hun eigen grondgebied, worden geweerd. Zolang dat blijft duren, zullen we onvermijdelijk geconfronteerd worden met individuele gevallen van terrorisme, ook al is dat niet goed te praten. Het kan niet het juiste antwoord zijn dat terrorisme te beantwoorden met wat ik staatsterrorisme noem. We mogen daar hevig op reageren.

We weten dat de Palestijnse Autoriteit machteloos is. Ze is zelf ook aangetast door corruptie. De mensen die bezig zijn met de verkiezingen van januari volgend jaar zullen het u vertellen. Ik stel veel hoop in de derde weg die door Mustafa Barghouti wordt voorgesteld. We hebben te maken met een verzwakte Palestijnse Autoriteit en met een perverse Hamas als de twee politieke groepen. We kunnen dus niet anders dan hopen dat een derde weg de meerderheid van de Palestijnen, die immers vrede willen, achter zich kan scharen en het pleit zal winnen. Dan kan ingrijpend ingewerkt worden op de terroristische groepen van Hamas, Al-Aqsa, enzovoort, die de situatie geheel bederven.

Mijnheer de minister, uw antwoord was bevredigend. Ik ben ook blij met de belofte dat de missie achteraf nog verder zal worden opgevolgd. Ik hoop dat Vlaanderen de ambitie heeft Europa een signaal te geven. Zoals onder punt drie van de conclusie staat, roept de Europese Unie op om een actieve rol te spelen in de begeleiding, enzovoort. Het moet dan in elk geval gaan om een actieve rol bij het bevorderen van

het vredesproces en niet alleen om het aanwakkeren van affairistisch-commerciële banden.

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Mijnheer de voorzitter, ik wil dadelijk reageren op het antwoord van de minister, maar ik wil eerst, al was het maar voor het verslag, mevrouw De Ridder herinneren aan een aantal zaken. Mevrouw De Ridder, u hebt me daarstraks behoorlijk zwaar aangepakt. Ik wil even een aantal zaken op een rijtje zetten. Op 5 mei hebben we in de subcommissie voor Wapenhandel die resolutie, inderdaad na amendering, unaniem goedgekeurd. Op 10 mei heeft uw fractie ons laten weten dat daarover problemen bestonden. We hebben de zaak toen inderdaad niet op de spits gedreven. De VLD-fractie beloofde toen met een nieuwe tekst te komen.

Ik heb op 4 oktober mijn interpellatie ingediend, er was op dat ogenblik nog altijd geen nieuwe tekst beschikbaar, ondanks verschillende formele beloften. Uiteindelijk heb ik die tekst gekregen op 14 oktober. U kunt het mij dus niet kwalijk nemen dat ik in de schriftelijke voorbereiding van mijn interpellatie naar die oorspronkelijke tekst heb verwezen, ik heb er in mijn interpellatie zelf trouwens amper naar verwezen. Ik wilde dat toch even aanhalen voor het evenwicht.

Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik denk dat u een bijzonder uitgebreid antwoord heeft gegeven. Ik heb enigszins begrip voor de wijze waarop u tot dit standpunt bent gekomen, maar ik ben het er niet mee eens, al ga ik me er niet tegen verzetten. Ik blijf er echter van overtuigd dat zowel de Vlaamse Regering als heel wat spelers op het terrein eigenlijk niet zien dat Sharon een rookgordijn optrekt met de terugtrekking uit Gaza en dat dit alleen maar dient om de aandacht af te leiden van zijn expansiebeleid in Oost-Jeruzalem en op de Westelijke Jordaanoever. Ter illustratie wil ik enkele cijfers geven: op de Westelijke Jordaanoever stijgt het aantal kolonisten met 5 procent per jaar. Tussen januari en juni van dit jaar alleen al zijn er 10.000 kolonisten bijgekomen op de Westelijke Jordaanoever. Waar het Sharon om te doen is, is Oost-Jeruzalem afsnijden van die Westelijke Jordaanoever. Daarom, en ook omwille van mijn bedenkingen over die muur, blijf ik bijzonder sceptisch wat die gewijzigde situatie betreft. Voorlopig kan ik nog niet geloven dat de situatie werkelijk fundamenteel gewijzigd is, maar

goed, op dat vlak blijken de standpunten uiteen te lopen. Het zij zo.

Mijnheer de minister, ik wil eindigen met u volgende week een bijzonder goede trip naar de Palestijnse gebieden toe te wensen. Ik wil u ter voorbereiding graag een kaart overhandigen met het controlemodel van de Westbank. Ik raad u echter aan die kaart niet mee te nemen naar de luchthaven van Ben Goerion, want anders laten ze u niet binnen. Ter voorbereiding kan ze u misschien wel enig inzicht geven.

Met redenen omklede moties

De voorzitter: Door het Vlaams Belang en door de heer Glorieux werden tot besluit van deze interpellatie twee met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Miet Smet tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de Vlaamse besluitvorming met betrekking tot Europese dossiers

De voorzitter: Mevrouw Smet heeft het woord.

Mevrouw Miet Smet: Mijnheer de minister, in het kader van het project 'Europeanisering' van het steunpunt Bestuurlijke Organisatie Vlaanderen deden mevrouw Baetens en de heer Bursens een onderzoek over de europeanisering van de bestuurlijke structuur en cultuur in Vlaanderen en België. Ze focusten zich op de coördinatiemechanismen en op de aandacht voor de Europese besluitvorming op administratief en politiek niveau. Uit hun rapport blijkt dat men zich op verschillende niveaus in België meer en meer bewust is geworden van de impact van het Europese bestuursniveau op de binnenlandse situatie, en gelukkig maar. Het besef groeit ook dat het belangrijk is om optimaal in te spelen op de Europese mogelijkheden en om te anticiperen op de beperkingen. De onderzoekers verwachten in de toekomst een verdere uitbouw van het systeem van participatie.

Ook Vlaanderen wil ten volle zijn rol spelen in het Europese debat. Het regeerakkoord vermeldt

dat er zal worden gestreefd naar de erkenning van Vlaanderen als een bijzondere constitutionele regio in Europa. Het is hierbij van groot belang dat het besluitvormingsmechanisme op administratief en politiek niveau goed werkt. En er staan in het in boekvorm verschenen onderzoeksrapport nogal wat aanbevelingen die zouden kunnen worden gevolgd wat Vlaanderen betreft.

Ik had graag toelichting gekregen bij een paar vragen. Hoe gebeurt de interne besluitvorming in de regering met betrekking tot de Europese dossiers? Bestaat er binnen de Vlaamse Regering een Europees overlegcomité? Wie zit daarin? Wie is daarvan de voorzitter? Hoe dikwijls komt dat comité samen? Wat wordt daarop besproken?

Hoe groot is het personeelsbestand van de afdeling Europa van de Vlaamse administratie? Welke middelen heeft de afdeling ter beschikking?

Is er ruimte om de coördinatie van de besluitvorming en de administratie te versterken? Indien ja, aan welke initiatieven wordt dan concreet gedacht?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer de voorzitter, collega's, ik wil mevrouw Smet bedanken voor deze uiterst belangrijke vraag. U weet dat ik bijzonder veel aandacht schenk aan en belang hecht aan de Europese besluitvorming en de betrokkenheid van Vlaanderen daarbij, zowel op het niveau van het parlement en de regering als op het vlak van de administratie.

Ingaande op uw eerste vraag, kan ik het volgende zeggen. De voorbije jaren werden een aantal initiatieven genomen om tot een coherente Vlaamse standpuntbepaling te komen inzake Europese dossiers. Op ambtelijk niveau vinden de volgende initiatieven plaats. Ten eerste worden, zowel op eigen initiatief als na een gerichte vraag, door de administratie Buitenlands Beleid op ambtelijk niveau geregeld coördinatievergaderingen georganiseerd met de betrokken departementen omtrent bepaalde sectoroverschrijdende dossiers. Tot op heden vonden er ongeveer drie ambtelijke coördinatievergaderingen per maand plaats. Dit aantal kan natuurlijk variëren van maand tot maand.

Er wordt ook nog steeds een interdepartementaal overleg georganiseerd net voor of bij de aanvang van elk nieuw Europees voorzitterschap, teneinde aan de hand van de reacties op te maken in welke

sectoroverschrijdende dossiers coördinatie gewenst of aangewezen zal zijn tijdens de komende periode. Mijn administratie staat daarbij steeds in voor het leiden van deze overlegvergaderingen. Als voorbeeld van afspraken over dossiers die gecoördineerd werden door de administratie Buitenlands Beleid, kan ik de dossiers 'demografische veranderingen' en de 'dienstenrichtlijn' aanhalen, waarbij op voorhand werd afgesproken dat de administratie Buitenlands Beleid de insteken van de diverse vakadministraties coördineert en verwerkt in een synthesesnota, die later wordt voorgelegd aan de interkabinettenwerkgroep. Belangrijke Europese dossiers, zoals de dienstenrichtlijn en de Europese meerjarenbegroting, het Europees structuur- en cohesiebeleid, de Europese staatssteun, de Lissabonstrategie, worden door mijn diensten van dichtbij opgevolgd en de Vlaamse standpuntbepaling terzake wordt actief gecoördineerd.

Ook op politiek en op kabinetsniveau gebeurt de opvolging van Europese dossiers behoorlijk nauwgezet en gedetailleerd. Dossiers waarover een Vlaams standpunt moet worden bereikt, worden geagendeerd op de voltallige Vlaamse ministerraad. Er is dus geen sprake van een afzonderlijk Europees overlegcomité op ministerniveau. Deze standpunten worden zeer intensief en zeer geregeld voorbereid door voorafgaandelijk overleg tussen alle betrokken kabinetten op zogenaamde interkabinettenwerkgroepen. Deze vergaderingen worden meestal voorgezeten door de bevoegde raadgevers van mijn kabinet, in uitzonderlijke gevallen ook door die van het kabinet van de minister-president of van minister Moerman. Aan deze overlegvergaderingen nemen nagenoeg steeds dezelfde personen deel, die vertrouwd zijn met en verantwoordelijk zijn voor de opvolging van Europese dossiers op hun kabinet. Uiteraard kan de administratie deelnemen aan een interkabinettenwerkgroep. In de regel is de administratie Buitenlands Beleid steeds aanwezig voor EU-dossiers. Indien specifieke technische duiding nodig is, kan bovendien een beroep worden gedaan op experts uit de verschillende vakadministraties. Zo werd bijvoorbeeld in het dossier 'staatssteun' herhaaldelijk een beroep gedaan op de staatssteunspecialist van de administratie Economie.

Interkabinettenwerkgroepen vinden ook plaats ter voorbereiding van het Belgische standpunt in onder andere de Coreper-vergaderingen, de Europese ministerraden en de Europese Raden. Om de coördinatie omtrent Europese dossiers in de toekomst nog te verbeteren, zal binnen het kader van Beter Bestuur-

lijk Beleid in de Vlaamse overheid ook een netwerk worden opgezet van Europese aanspreekpunten binnen elk nieuw op te richten Vlaams ministerie. Die EU-aanspreekpunten zullen onder meer verantwoordelijk worden voor de algemene EU-coördinatie van hun ministerie, alsook voor de coördinatie van de omzetting van EU-regelgeving. Bovendien kunnen ze fungeren als centraal aanspreekpunt voor hun collega-coördinatoren van andere ministeries en voor de Vlaamse vertegenwoordiging bij de EU.

Daarnaast zijn er nog andere initiatieven die de interne besluitvorming met betrekking tot de Europese dossiers faciliteren en de leden van de Vlaamse Regering informeren over de recente ontwikkelingen binnen de EU. U kent ze. Zesmaandelijks wordt door mijn administratie een overzichtstabel opgesteld met de voor Vlaanderen belangrijkste EU-dossiers tijdens het komende EU-voorzitterschap, de zogenaamde 'Vlaamse vinger aan de Europese pols'. Dit overzicht wordt verspreid onder de verschillende departementen, administraties en kabinetten en wordt ook geagendeerd op de Vlaamse ministerraad. Tevens wordt maandelijks een overzicht met de voornaamste gebeurtenissen binnen de EU van de afgelopen maand opgesteld en geagendeerd op de Vlaamse ministerraad, alsook een stand van zaken met betrekking tot de omzetting van de richtlijnen, een overzicht van de raadsbijeenkomsten in de komende maand, en een beknopt overzicht van de voor Vlaanderen belangrijke dossiers naar aanleiding van die raadsbijeenkomsten.

Dan wil ik ingaan op uw vraag omtrent het personeelsbestand en de middelen. De EU-cel binnen de afdeling Europa van de Vlaamse administratie Buitenlands Beleid telt vijf beleidsmedewerkers en drie deeltijdse administratieve krachten (formeel goed voor twee voltijd-equivalenten). Verder zijn op de Vlaamse vertegenwoordiging bij de Europese Unie nog vijf collega's van de EU-cel van de administratie Buitenlands Beleid werkzaam: de vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering bij de Europese Unie, twee attachés en twee administratieve krachten. Zij zorgen voor de coördinatie van het Vlaamse team op de Belgische permanente vertegenwoordiging en staan in voor de opvolging van de horizontale dossiers en de dossiers waarvoor momenteel nog geen sectorale vertegenwoordiger werd aangeduid. Daarnaast houden ze ook een oog op de agenda's van de EU-raden die in het kader van het intern Belgisch samenwerkingsakkoord bij voorrang zijn toegewezen aan de federale overheid, vermits daarop soms ook dossiers aan

bod komen die te maken hebben met bevoegdheden van de gemeenschappen of de gewesten.

Voor de financiële middelen put de EU-cel uit de algemene werkmiddelen van de afdeling Europa binnen de administratie Buitenlands Beleid. De cel beschikt niet over een bijzonder budget of extra vergoedingen, zoals bijvoorbeeld postvergoedingen voor het werk op de Permanente Vertegenwoordiging, een vergoeding die de collega's van de federale overheid of de collega's van andere deelstaten wel hebben. Een exact cijfer van deze kosten is niet beschikbaar. Naast de gewone loonlast zijn de kosten voor de werkmiddelen eerder beperkt.

Ik kom dan tot de vraag of er ruimte is om de coördinatie van de besluitvorming en de administratie te versterken? Om de Europese ontwikkelingen op de voet te volgen, moet de Vlaamse overheid zich verder intern organiseren en focussen op zowel beleidsvoorbereiding als beleidsuitvoering. Binnen het kader van Beter Bestuurlijk Beleid is het belangrijk dat in elk departement een duidelijk aanspreekpunt voor mijn administratie wordt aangesteld voor de opvolging en coördinatie van Europese en ook internationale dossiers. Zij kunnen op hun beurt dan zorgen voor afstemming tussen alle betrokken personeelsleden binnen hun beleidsdomein. En ook binnen mijn eigen administratie kan de opvolging en de coördinatie van de Europese dossiers nog worden versterkt. Om dit proces in goede banen te leiden, ben ik van plan om in de loop van 2006 het personeelsbestand van de EU-cel binnen de administratie Buitenlands Beleid te versterken met nog twee beleidsmedewerkers op A1-niveau, op raadgeversniveau dus. Momenteel gaan we nog na of het het beste is om de EU-cel van de administratie Buitenlands Beleid te versterken of de Vlaamse vertegenwoordiging bij de EU of allebei. Ik pleit er sterk voor dat ook de collega's van de Vlaamse Regering die nog geen eigen vertegenwoordiger hebben aangesteld voor hun beleidsdomein binnen de Vlaamse vertegenwoordiging als onderdeel van de Belgische Permanente Vertegenwoordiging, dit alsnog zouden overwegen. Ik heb daar met goed gevolg al mijn collega's over aangeschreven, maar er zijn nog een paar ministers die eigenlijk nog iemand moeten aanduiden binnen de permanente EU-vertegenwoordiging. Dan gaan we natuurlijk komen tot nog een veel betere afstemming. Ik vind het eigenlijk wenselijk dat elk departement ook daar zijn vertegenwoordiger aanduidt, zodat mijn administratie telkens ook nog kan terugvallen op en versterkt wordt door de mensen uit de vakadministraties, om het zo te zeggen.

De voorzitter: Mevrouw Smet heeft het woord.

Mevrouw Miet Smet: Ik dank de minister voor zijn uitgebreide antwoord. Wat ik niet goed begrijp, is de relatie tussen wie de dossiers behandelt en wie de dossiers in het parlement behandelt. Mijnheer de minister, u bent de coördinator van een aantal dossiers, u hebt als voorbeeld de dienstenrichtlijn gegeven. Komt dat dan in het parlement in de commissie voor Buitenlandse Aangelegenheden of in een vakcommissie? Dat is nooit me duidelijk geweest. Ik heb ook de indruk dat daarover geen regels bestaan.

Volgend jaar in mei zal er een beslissing moeten worden genomen over de al of niet verlenging van de regels voor economische migratie zoals die nu bestaan. Wordt dat in deze commissie of in de commissie voor Economie besproken? Dat is heel verwarrend. Er zijn onvoldoende afspraken over.

We moeten daarover in samenspraak met de regering een oplossing zoeken. Ik zou het normaal vinden dat de bespreking van de 'Vlaamse vinger aan de Europese pols' om de 6 maand in deze commissie plaatsvindt. Moet de dienstenrichtlijn hier komen? Moet de economische migratie hier komen? Ik weet het niet.

Minister Geert Bourgeois: Ik beslis daar niet alleen over. Het Vlaams buitenlands beleid heeft een coördinerende buitenlandminister. Elke minister heeft voor zijn of haar bevoegdheid een eigen buitenlandse bevoegdheid. Als er een eenduidige bevoegdheidsafbakening is, dan dienen ik en de bevoegde minister de zaken in bij de regering, maar die zaken worden wel behandeld in de commissie van de betrokken minister.

De omzetting van een richtlijn over leefmilieu zal in de commissie voor Leefmilieu worden besproken, omdat het inhoudelijk aspect bij die bevoegdheid hoort. Mevrouw Smet, ik heb geen ervaring met beleidsdomeinoverschrijdende voorbeelden die u aanhaalt. Ik vind ook dat de 'Vlaamse vinger aan de Europese pols' in deze commissie moet terechtkomen. De dienstenrichtlijn kan hier ook worden besproken omdat deze betrekking heeft op buitenlandse materies. Ik weet niet hoe het parlement zaken aanpakt die op Europees niveau beleidsdomeinoverschrijdend zijn.

We voeren een heel intens Vlaanderen-Europabeleid, zowel op politiek als op parlementair vlak. Ik heb aan alle ministers gevraagd iemand aan te duiden voor de Vlaamse permanente vertegenwoordiging,

zodat we daar iemand uit elk beleidsdomein hebben. We kunnen niet verwachten dat de leden van deze commissie alle vakgebieden in de vingers hebben.

De voorzitter: Mevrouw Smet, ik ben het ook met u eens. Vaak beslist het Bureau over de toewijzing van de dossiers aan de commissies. Ik vraag me wel eens af waarom een bepaald dossier in deze commissie komt, en waarom andere dossiers in andere commissies. Ik heb niet de instrumenten om bepaalde dossiers uit een andere commissie naar hier te halen.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Het Bureau beslist over de toewijzing van interpellaties. Dossiers worden toegewezen door de diensten van het Vlaams Parlement. We worden daarvan in kennis gesteld zonder de inhoud te kennen.

Mevrouw Miet Smet: Er zijn weinig overkoepelende zaken. De 'Vlaamse vinger aan de Europese pols' is dat nu wel. De meeste dossiers zijn typisch voor een bepaalde commissie. We hebben ook geen visie over hoe we dat moeten aanpakken. Case per case wordt aangepakt en dat is niet goed.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
